

Støtte til fallforebygging hos eldre

FRA FAGMILJØENE

SABINE RUTHS

sabine.ruths@uib.no

Sabine Ruths er spesialist i allmennmedisin og professor emerita ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen og Allmennmedisinsk forskningsenhet, NORCE. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

MARIT STORDAL BAKKEN

Marit Stordal Bakken er spesialist i indremedisin og i geriatri og er førsteamanuensis ved Klinisk institutt 2, Universitetet i Bergen. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ANETTE HYLEN RANHOFF

Anette Hylene Ranhoff er spesialist i indremedisin og i geriatri, seksjonsoverlege ved Medisinsk klinikk, Diakonhjemmet Sykehus og professor ved Klinisk institutt 2, Universitetet i Bergen. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ANNE GERD GRANÅS

Anne Gerd Granås er farmasøyt med videreutdanning i klinisk farmasi og professor ved Farmasøytisk institutt, Universitetet i Oslo og Nasjonalt senter for e-helseforskning, Tromsø. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

OLAV SPIGSET

Olav Spigset er spesialist i klinisk farmakologi, overlege ved Avdeling for klinisk farmakologi, St. Olavs hospital og professor ved Institutt for klinisk og molekylær medisin, NTNU. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

STOPPFall er et beslutningsstøtteverktøy for avmedisinering av legemidler som øker fallrisiko hos utsatte eldre. Nå er dette verktøyet oversatt til norsk.

Fall er den viktigste årsaken til skade og skaderelatert dødelighet hos eldre (1). Omtrent en tredjedel av personer over 65 år faller minst én gang i året (2). Blant sykehjemspasienter inntreffer tre ganger så mange fall som hos hjemmeboende (3). Fall er ofte et resultat av samvirkende risikofaktorer, herunder bruk av medikamenter som øker risikoen for fall (4-6).

For å støtte klinikere i håndteringen av slike legemidler ble STOPPFall (Screening Tool of Older Persons Prescriptions in older adults with high fall risk) utviklet av en europeisk ekspertgruppe (7). Dette screeningverktøyet består av en liste over legemiddelgrupper og deres risikogradering for fall samt en oversikt over spesifikke legemidler som øker fallrisikoen. STOPPFall gir også praktiske råd for avmedisinering, hvilke symptomer som fordrer fallrisikovurdering, behov for nedtrapping, samt monitorering av symptomer eller kliniske verdier etter nedtrapping eller seponering.

Tilpasset norske forhold

Vi har oversatt STOPPFall-verktøyet til norsk og tilpasset det til norske terapitradisjoner. I tillegg har vi valgt å gi eksempler på vanlig brukte legemidler for å gjøre verktøyet mer brukervennlig. Vi håper verktøyet kan være til støtte ved avmedisinering av ethvert legemiddel som øker fallrisikoen hos eldre, som er brukt uten klar klinisk indikasjon eller der et tryggere alternativ er tilgjengelig. STOPPFall-verktøyet er nå publisert i Norsk legemiddelhandbok (8) og på hjemmesiden til Norsk forening for geriatri (9).

Vi anbefaler bruk av STOPPFall-screening i en multifaktoriell strategi for å forebygge fall, og vil i den sammenheng også vise til Helsedirektoratets tiltakspakke fra 2014 for forebygging av fall i helsesituasjoner (10). Klinikere vil i tillegg ha god nytte av kapittel G10 Eldre og legemidler og G27 Avmedisinering i Norsk legemiddelhandbok.

REFERENCES

- Centers for Disease Control and Prevention. Injury Prevention & Control. Keep on your feet – Preventing Older Adult Falls. <https://www.cdc.gov/injury/features/older-adult-falls/index.html> Lest 17.11.2022.
- Sherrington C, Fairhall NJ, Wallbank GK et al. Exercise for preventing falls in older people living in the community. *Cochrane Database Syst Rev* 2019; 1: CD012424. [PubMed][CrossRef]
- Cameron ID, Gillespie LD, Robertson MC et al. Interventions for preventing falls in older people in care facilities and hospitals. *Cochrane Database Syst Rev* 2012; 12: CD005465. [PubMed][CrossRef]
- de Vries M, Seppala LJ, Daams JG et al. Fall-risk-increasing drugs: a systematic review and meta-analysis: I. cardiovascular drugs. *J Am Med Dir Assoc* 2018; 19: 371.e1–9. [PubMed][CrossRef]
- Seppala LJ, Wermelink AMAT, de Vries M et al. Fall-risk-increasing drugs: a systematic review and meta-analysis: II. Psychotropics. *J Am Med Dir Assoc* 2018; 19: 371.e11–7. [PubMed][CrossRef]
- Seppala LJ, van de Glind EMM, Daams JG et al. Fall-risk-increasing drugs: a systematic review and meta-analysis: III. Others. *J Am Med Dir Assoc* 2018; 19: 372.e1–8. [PubMed][CrossRef]
- Seppala LJ, Petrovic M, Ryg J et al. STOPPFall (Screening Tool of Older Persons Prescriptions in older adults with high fall risk): a Delphi study by the EuGMS Task and Finish Group on Fall-Risk-Increasing Drugs. *Age Ageing* 2021; 50: 1189–99. [PubMed][CrossRef]
- Norsk legemiddelhandbok. Tabell G24.1.5 STOPPFall. <https://www.legemiddelhandboka.no/G24.1.5/STOPPFall> Lest 17.11.2022.
- Den norske legeförening. STOPPFall. https://www.legeförening.no/contentassets/870420284b7d4cb98100191ff93e7983/stoppfall_tabeller.pdf Lest 17.11.2022.
- I trygge hender 24-7. Tiltakspakke for forebygging av fall i helseinstitusjoner. Oslo: Helsedirektoratet, 2014.

Publisert: 22. desember 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0681

Mottatt 25.10.2022, godkjent 21.11.2022.

© Tidsskrift for Den norske legeförening 2024. Lastet ned fra tidsskriftet.no 16. januar 2024.